

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Szakszociológia
Tárgykód:	ALTSRA1271
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Varga Balázs
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Oktatás célja:

A tantárgy célja

A hallgatók számára bemutatni a szociológia tudományának főbb kutatási területeit, a magyar társadalom sajátosságait (szerkezet, rétegződés, mobilitás, életmód). Megjeleníteni a modern társadalmak szabadidő felhasználásának szociológiai összefüggéseit.

Tantárgy tartalma:

Az előadások témái

1. A szociológia tárgya, funkciói és ágazatai. A szociológia helye a társadalomtudományok rendszerében. A szociológia és a szociográfia közti különbség.
2. A szociológia módszertana. A szociológiai vizsgálat lépései. A főbb kutatási technikák. A kérdőívezés jellemzői.
3. Társadalmi szerkezet, rétegződés, egyenlőtlenségek. A magyar társadalom szerkezetének változása a két világháború közötti időszakról napjainkig. A szegénység és megnyilvánulási formái napjaink társadalmában.
4. Társadalmi mobilitás és vándorlás. A mobilitás dimenziói, hazai és nemzetközi tendenciái.
5. Az életmód fogalmának megközelítési lehetőségei a szociológiában. Az életmódkutatás irányai. Az életmód hatása egyének és társadalmi csoportok kulturális fogyasztására.
6. A szabadidő felfogásának változásai a társadalomtudományokban. A munka- és szabadidő kettéválása. A szabadidő teljes átalakulása.
7. A szabadidő-társadalom kialakulása. Az 1990-es évek és az ezredforduló utáni időszak magyarországi vizsgálata: társas szabadidő, televízió-nézés, fizikai rekreáció.

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Szakszociológia
Tárgykód:	ALTSRA1271
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Varga Balázs
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Tantárgy tartalma:

8. A kultúra és a művelődés szerepe az új élmények befogadásában. A kultúra helyzete Magyarországon a kilencvenes években.
9. A kultúraközvetítő intézmények szerepe a szabadidő eltöltésében I: közművelődési könyvtárak és művelődési intézmények.
10. A kultúraközvetítő intézmények szerepe a szabadidő eltöltésében II: mozik, színházak és múzeumok.
11. Új elméletek a szabadidő vizsgálatában. A kultúra szerveződésének osztályozási sémája.
12. Alkalmazott kutatási technikák és fontosabb eredmények egyes szabadidős tevékenységekre vonatkozóan.
13. A szabadidő a globalizált világban. Az időfelhasználás jövőbeli alakulása.

Számonkérési és értékelési rendszere:

Követelmény

A félév végi aláírás (és így a vizsgára bocsátás) feltétele levelező tagozaton a konzultációk legalább 50%-ának látogatása. Nappali tagozaton az előadásokról max. 3 alkalommal lehet hiányozni. A kollokvium sikeres teljesítéséhez az előadások anyagának, valamint a kötelező és ajánlott irodalmak vizsgakérdésekhez kapcsolódó részeinek ismerete szükséges. A fentiekén túl a nappali tagozatos hallgatók számára az aláírás feltétele a megadott témakörök valamelyikéből egy 20-25 perces referátum megtartása.

Kötelező irodalom:

Kötelező

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Szakszociológia
Tárgykód:	ALTSRA1271
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Varga Balázs
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Kötelező irodalom:

Tibori Tímea: A szabadidő szociológiája. (BGF főiskolai jegyzet). Budapest, 2003.
Találkozások a kultúrával c. kiadványsorozat (a 203. évi kutatás adatai).

Ajánlott

Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. Osiris, Budapest, 1997.
Angelusz Róbert: Kommunikáló társadalom. Gondolat, Budapest, 1983.
Bourdieu, Pierre: A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése. Gondolat, Budapest, 1978.
Csíkszentmihályi Mihály: Flow. Az áramlat. A tökéletes élmény pszichológiája. Akadémiai, Budapest, 1997.
Életmód - Időmérleg: Időfelhasználás 1986 és 1999 őszén. KSH, Budapest, 2000.
Fábri István: A sport, mint a fiatal korosztályok életmódjának meghatározó eleme. In: Ifjúság 2000. Tanulmányok I. Új Mandátum, Budapest, 2001.
Falussy Béla: Társadalmi idő - szabadidő. In: A szabadidő problémái a mai társadalmakban. Szerk.: Tibori Tímea. Magyar Szabadidő Társaság, Budapest, 1995.
Fukász György: Szabadidő és kultúra. Kossuth, Budapest, 1988.
Harcza István - Kulcsár Rózsa: Társadalmi mobilitás és presztízs. KSH, Budapest, 1986.
Harcza István: Új tendenciák a népesség időfelhasználásában. In: INFO - Társadalomtudomány, 2000/50.
Hidy Péter: Magyarország kultúrájának helyzete a századfordulón. Budapest, 2000.
Hidy Péter: Magyarország kultúrájának helyzete az 1990-es évtizedben a művelődésszociológiai kutatás tükrében. Budapest, 2000.
Hutray Judit - Várkonyi Zsófia: Szabadidő - turizmus - rekreáció. In: Kereskedelmi Szemle, 1995/11. sz.
Kiss Gabriella: Tömegetturizmus és tömegkultúra. Kultúra és Közösség, 2001/II-III. sz.
Losonczy Ágnes: Életmód az időben, a tárgyokban és az értékekben. Gondolat, Budapest, 1977.
Szalai Sándor: Idő a mérlegen. Gondolat, Budapest, 1970.
Tibori Tímea: Időben és értékekben. Változások a tevékenységszerkezetben és az értékekben. In: INFO - Társadalomtudomány, 1998.
Utasi Ágnes: Életstílus -csoportok, fogyasztási preferenciák. MSZMP KB Társadalomtudományi Intézete, Budapest, 1984.
Vitányi Iván: A magyar kultúra az ezredfordulón. In: Társadalmi szemle, 1998/8-9. sz.

Tárgytematika

Félév:	2011/12/1
Tárgynév:	Szakszociológia
Tárgykód:	ALTSRA1271
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Varga Balázs
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	8/0/0

Kötelező irodalom:

Vitányi Iván: A magyar társadalom kulturális állapota. Maecenás, Budapest, 1997.